

31992L0117

L 62/38

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK HIVATALOS LAPJA

1993.3.15.

A TANÁCS 92/117/EGK IRÁNYELVE

(1992. december 17.)

az élelmiszerből származó fertőzések és mérgezések megelőzése érdekében az állatokban és állati eredetű termékekben előforduló meghatározott zoonózisok és meghatározott zoonózis-kórokozók elleni védekezési intézkedésekről

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK TANÁCSA,

tekintettel az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 43. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára ⁽¹⁾,

tekintettel az Európai Parlament véleményére ⁽²⁾,

tekintettel a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽³⁾,

mivel az élő állatok és állati eredetű termékek szerepelnek a Szerződés II. mellékletének terméklistáján; mivel az állattenyésztés és az állati eredetű termékek forgalomba hozatala fontos bevételi forrást jelent a mezőgazdasági termelők számára;

mivel az ágazat ésszerű fejlesztése és a termelékenység javítása érhető el az állat-egészségügyi intézkedések megvalósításával, amelyek célja a Közösségen belüli köz- és állategészségügy védelme és színvonalának emelése;

mivel megfelelő intézkedésekkel kell megelőzni és csökkenteni az állati eredetű élelmiszerek útján különösen az emberi egészséget veszélyeztető zoonózisok megjelenését;

mivel a Közösség már fellépett egyes zoonózis betegségek, különösen a szarvasmarhák gümőkórja, a szarvasmarhák brucellózisa, a juhok és kecskék brucellózisa, valamint a veszélyesség felszámolása érdekében; mivel ezekről a betegségekről tanácsos járványügyi információkat gyűjteni;

mivel ezeket az intézkedéseket a hatósági élelmiszer-ellenőrzésről szóló, 1989. június 14-i 89/397/EGK tanácsi irányelv ⁽⁴⁾ sérelme nélkül kell alkalmazni;

mivel a prioritásoknak a megelőző fellépés érdekében történő értékeléséhez szükség van arra, hogy a tagállamokban információkat gyűjtsenek a zoonózis betegségeknél a lakosság, a háziállatok és a vadállomány körében, valamint az állati takarmányban való előfordulásáról;

mivel a Bizottságnak követnie kell a járványügyi helyzet alakulását, hogy megfelelő javaslatokat tehessen;

mivel a szalmonellózissal kapcsolatos helyzet alapján indokolt, hogy egyes veszélyeztetett gazdálkodási típusok tekintetében azonnali ellenőrző intézkedéseket fogadjanak el;

mivel a közegészségügy védelmével kapcsolatos alapvető követelmények összehangolása feltételezi a közösségi kapcsolattartó és referencialaboratóriumok előzetes kijelölését, valamint a műszaki és tudományos intézkedések végrehajtását;

mivel az állat-egészségügyi kiadásokról szóló, 1990. június 26-i 90/424/EGK tanácsi határozat ⁽⁵⁾ megállapította az ezen irányelvben meghatározott egyes intézkedésekhez szükséges közösségi pénzügyi hozzájárulásokra vonatkozó részletes szabályokat;

mivel a végrehajtási intézkedések elfogadása érdekében indokolt rendelkezni a tagállamok és a Bizottság közötti szoros és hatékony együttműködést biztosító eljárásról,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

Ez az irányelv megállapítja a zoonózisokkal és zoonózis-kórokozókkal kapcsolatos információk gyűjtésére vonatkozó szabályokat, valamint a tagállamokban és közösségi szinten végrehajtandó lényeges intézkedéseket.

2. cikk

Ezen irányelv alkalmazásában:

1. **zoonózis**: az a betegség és/vagy fertőzés, amely természetes úton terjedhet az állatokról az emberre;
2. **zoonózis-kórokozó**: az a baktérium, vírus vagy parazita, amely zoonózist okozhat;
3. **engedélyezett nemzeti laboratórium**: a tagállamok illetékes hatóságai által engedélyezett és elismert laboratórium, amely elvégzi a hivatalos minta vizsgálatát a zoonózis-kórokozó kimutatása érdekében;

⁽¹⁾ HL C 253., 1991.9.27., 2. o.

⁽²⁾ HL C 326., 1991.2.16., 223. o.

⁽³⁾ HL C 79., 1992.3.30., 6. o.

⁽⁴⁾ HL L 186., 1989.6.30., 23. o.

⁽⁵⁾ HL L 224., 1990.8.18., 19. o. A 91/133/EGK határozattal (HL L 66., 1991.3.13., 18. o.) módosított határozat.

4. *minta*: a létesítmény vagy az állatok tulajdonosa, vagy az érték felelős személy által, illetve annak nevében a zoonózis-kórokozó kimutatására vonatkozó vizsgálat érdekében vett minta;
5. *hivatalos minta*: az illetékes hatóság által a zoonózis-kórokozókra irányuló vizsgálat érdekében vett minta. A hivatalos mintán feltüntetik az állatfajt, típust, a mintavétel módszerét, a vett minta mennyiségét, valamint az állat vagy az állati eredetű termék eredetének azonosítását; a mintavétel előzetes figyelmeztetés nélkül történik;
6. *illetékes hatóság*: az a központi vagy tagállami hatóság, amely felelős az ezen irányelvben eredő, a köz- és az állategészségügyet, illetve egyéb állat-egészségügyi kérdéseket érintő rendelkezések figyelemmel kíséréseért, vagy minden más olyan hatóság, amelyre a központi hatóság ilyen felelősséget ruházott.

3. cikk

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy az illetékes hatóság által ezen irányelvnek megfelelően hozott intézkedéseket nemzeti és helyi szinten összehangolják, különösen a járványügyi vizsgálatokkal kapcsolatban.
- (2) Az engedélyezett nemzeti laboratóriumok helyi szinten segítséget nyújtanak az illetékes hatóságnak.
- (3) A tagállamok kijelölik az I. melléklet I. pontjában felsorolt zoonózisokkal és zoonózis-kórokozókkal foglalkozó engedélyezett nemzeti referencialaboratóriumokat, amelyekben elvégezhető a zoonózis-kórokozók azonosítása vagy jelenlétük végleges megerősítése.

4. cikk

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy
- a) a 64/433/EGK⁽¹⁾, 71/118/EGK⁽²⁾ és 77/99/EGK⁽³⁾ irányelvvel engedélyezett létesítmények üzemeltetői vagy vezetői legalább az illetékes hatóság által megállapítandó időtartamig kötelezően megőrizték, és a hatóság kérésére közölik vele az I. melléklet I. pontjában felsorolt zoonózisok jelenlétére vonatkozó vizsgálatok eredményeit;
- b) a laboratóriumért felelős személy, illetve amennyiben az azonosítást a laboratóriumon kívül végzik el, a vizsgálatért felelős személy feladata legyen a zoonózis-kórokozók izolálása vagy azonosítása, valamint a jelenlétükre utaló bármely más bizonyíték megállapítása;

⁽¹⁾ HL 121., 1964.7.29., 2012/64. o. A legutóbb a 91/497/EGK irányelvvel (HL L 268., 1991.9.24., 69. o.) módosított irányelv.

⁽²⁾ HL L 55., 1971.3.8., 23. o. A legutóbb a 92/116/EGK irányelvvel módosított és frissített irányelv (HL L 62., 1993.3.15., 1. o.).

⁽³⁾ HL L 26., 1977.1.31., 85. o. A 92/5/EGK irányelvvel (HL L 57., 1992.3.2., 1. o.) frissített és a legutóbb a 92/45/EGK irányelvvel (HL L 268., 1992.9.14., 35. o.) módosított irányelv.

- c) a zoonózis-kórokozók diagnózisát és azonosítását jelentsék az illetékes hatóságnak;
- d) az illetékes hatóság információkat gyűjtsön minden olyan zoonózis-kórokozóról, amelynek a jelenlétét az elvégzett próbák vagy vizsgálatok során, valamint az I. melléklet I. pontjában felsorolt zoonózisok minden emberben vagy állatban előforduló klinikai esete során megerősítették;
- e) a 68/361/EGK határozattal⁽⁴⁾ létrehozott Állat-egészségügyi Állandó Bizottságon belül rendszeresen tájékoztassák a többi tagállamot a d) pontnak megfelelően feljegyzett klinikai esetekről.

(2) A 16. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően e cikk rendelkezései kiterjeszthetők az I. melléklet II. és III. pontjában felsorolt zoonózisokra vagy zoonózis-kórokozókra.

5. cikk

- (1) Az illetékes hatóság értékeli a 4. cikk (1) bekezdése d) pontjának megfelelően összegyűjtött információkat. Minden év március 31-ig értesíti a Bizottságot az előző évben feljegyzett zoonózis fertőzések alakulásáról és forrásairól.
- (2) Az (1) bekezdés nem zárja ki, hogy a tagállamok gyakrabban küldjenek jelentést a Bizottságnak, illetve hogy a Bizottság további információkat kérjen, ha azt a körülmények indokolják. A Bizottság értékeli a tagállamok által szolgáltatott információt, és minden év október 1-je előtt jelentést tesz az Állat-egészségügyi Állandó Bizottságnak.
- (3) A Bizottság 1996. január 1-je előtt jelentést nyújt be a Tanácsnak a szerzett tapasztalatokról, és javaslatot tesz a jelentési rendszer módosítására, amelyről a Tanács minősített többséggel határoz.

6. cikk

A Bizottság különösen az 5. és 8. cikk szerint összegyűjtött információk alapján figyelemmel kíséri a zoonózisokkal kapcsolatban a közösségi helyzet alakulását, és:

- a) az illetékes nemzeti laboratóriumokkal, a 13. cikkben említett közösségi referencialaboratóriumokkal és a 81/651/EGK határozattal⁽⁵⁾ létrehozott Állat-egészségügyi Tudományos Bizottsággal együttműködve különleges vizsgálatokat végez a zoonózis-kórokozókkal kapcsolatos kockázatok értékeléséről, a diagnosztikai eljárásokról és az ellenőrző intézkedésekről;

⁽⁴⁾ HL L 255., 1968.10.18., 23. o.

⁽⁵⁾ HL L 233., 1981.8.19., 32. o. A 86/105/EGK határozattal (HL L 93., 1986.4.8., 14. o.) módosított határozat.

- b) a 16. cikkben meghatározott eljárásnak megfelelően megállapítja a mintavétel, valamint a 3. cikk (2) és (3) bekezdésében említett nemzeti laboratóriumokban elvégzett vizsgálatok módszereit. A szalmonella esetében ezt a 17. cikkben megállapított időpont előtt végzik el;
- c) a zoonózisok elleni küzdelemmel kapcsolatos intézkedésekre vonatkozóan iránymutatást állapít meg.

7. cikk

Az ezen irányelvben megállapított, zoonózisokra és a zoonózis-kórokozókra vonatkozó intézkedésekkel kapcsolatban hatályba léptetik a 89/153/EGK bizottsági határozatban ⁽¹⁾ megállapított, a gazdasági célból tenyésztett háziállatok mozgását nyomon követő rendszert.

8. cikk

(1) A tagállamok 1993. október 1-je előtt közlik a Bizottsággal azokat a nemzeti intézkedéseket, amelyeket ezen irányelv célkitűzéseinek elérése érdekében hajtanak végre az I. melléklet I. és II. pontjában felsorolt zoonózisokkal kapcsolatban, amelyek alól azonban kivételt képeznek a brucellózis és a gümőkór ellen a közösségi jogszabályok keretében már jóváhagyott tervek alapján végrehajtott intézkedések.

Ezek az intézkedések kiterjedhetnek az I. melléklet III. pontjában felsorolt zoonózisok és zoonózis-kórokozók kimutatására is.

Azok a tagállamok, amelyek nemzeti tervet dolgoztak ki az I. melléklet II. pontjában felsorolt zoonózisok kimutatására, e terveket az első albekezdés szerint kért információkhoz hasonlóan átadhatják a Bizottságnak.

A tagállamok minden évben jelentést juttatnak el a Bizottsághoz a trichinellosis járványügyi helyzetéről.

A Bizottság megvizsgálja a tagállamok által közölt intézkedéseket annak megállapítása érdekében, hogy azok összhangban vannak-e ezen irányelv célkitűzéseivel. Következtetéseiről az Állat-egészségügyi Állandó Bizottság ülésein tájékoztatja a tagállamokat.

(2) A baromfi-szalmonellózis esetében a tagállamok 1994. január 1-je előtt eljuttatják a Bizottsághoz a II. és III. mellékletben megállapított követelményeknek megfelelően kidolgozott terveket. E terveknek:

- a) a szalmonella tekintetében tartalmazniuk kell azokat az intézkedéseket, amelyeket annak érdekében hoztak, hogy megfeleljenek a III. mellékletben megállapított minimumkövetelményeknek;

- b) figyelembe kell venniük az egyes tagállamok sajátos helyzetét;

- c) meg kell adniuk a szalmonella vizsgálatát és azonosítását végző engedélyezett nemzeti laboratóriumok számát és a laboratóriumok engedélyezési eljárásait.

(3) A 16. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően:

- a (2) bekezdésben említett, szükség esetén módosított terveket legkésőbb a benyújtásuktól számított hat hónapon belül jóváhagyják,
- a korábban jóváhagyott tervek módosíthatók vagy kiegészíthetők annak érdekében, hogy figyelembe vegyék az érintett tagállamok vagy azok egyes régiói helyzetében bekövetkezett változásokat.

9. cikk

(1) A III. melléklet I. szakasza V. pontja alapján bevezetett, a vágást, a megsemmisítést és hivatalos mintavételt érintő intézkedésekhez, valamint a IV. mellékletben felsorolt laboratóriumok működtetéséhez való közösségi pénzügyi hozzájárulás részletes szabályait a 90/424/EGK határozatnak megfelelően állapítják meg.

A III. mellékletben előírt intézkedések esetében a 90/424/EGK határozatban előírt pénzügyi hozzájárulásból nem részesülhetnek azok a tenyésztők, akik megsértették ezen irányelv követelményeit.

Az első albekezdésben említett vágási és megsemmisítési intézkedések alkalmazásával kapcsolatos költségek 50 %-át a fent említett közösségi pénzügyi hozzájárulásból fedezik.

(2) A 90/424/EGK határozat 4. cikke a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A (2) bekezdés negyedik francia bekezdése és az (5) bekezdés második francia bekezdése kivételével a 3. cikk rendelkezéseit kell alkalmazni, amennyiben a 92/117/EGK irányelvben felsorolt zoonózisok egyike előfordul, s ez közvetlen kockázatot jelent az emberi egészségre. E feltétel teljesüléséről a 3. cikk (3) bekezdésében előírtak szerint határoznak.”

10. cikk

(1) A tagállamok 1994. január 1-jétől végrehajtják a III. melléklet I. szakaszában a szalmonella tekintetében megállapított alapvető intézkedéseket.

⁽¹⁾ HL L 59., 1989.3.2., 33. o.

A tagállamoknak 1994. január 1-je előtt meg kell állapítaniuk azokat a szabályokat, amelyek a gazdaságok állományának szalmonellafertőzését megakadályozandó megelőző intézkedéseket határozzák meg, figyelembe véve a 90/539/EGK irányelv II. mellékletében kifejtett alapelveket.

A Tanács a Bizottság javaslata alapján, amelyet az Állat-egészségügyi Tudományos Bizottság véleményének és az ezen irányelv végrehajtása során nyert tapasztalatok alapján dolgoztak ki, 1995. január 1-je előtt minősített többséggel határoz a tojóállomány szalmonella-ellenőrzéséhez szükséges intézkedésekről.

Ezen intézkedések elfogadásáig a tagállamok, kellő tekintettel a Szerződés szabályaira, fenntarthatják a tojókra vonatkozó nemzeti szabályait.

(2) A Tanács a Bizottság javaslata alapján, amelyet az 5. és 6. cikknek, valamint a 8. cikk (1) bekezdésének megfelelően összegyűjtött információk alapján dolgoztak ki, minősített többséggel határoz arról, hogy szükséges-e különleges intézkedéseket hozni más, hasonló súlyosságú zoonózisok ellenőrzése érdekében.

11. cikk

(1) A Bizottság szakértői a tagállamok illetékes hatóságaival együttműködve helyszíni ellenőrzést végezhetnek, amennyiben erre ezen irányelv egységes alkalmazása érdekében szükség van. Ehhez a gazdaságok egy reprezentatív arányának ellenőrzésével felülvizsgálhatják, hogy a tagállamok biztosítják-e ezen irányelv betartását. A Bizottság tájékoztatja az illetékes hatóságot az elvégzett ellenőrzés eredményéről.

Az érintett tagállam megteszi az esetleges szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy az ellenőrzések eredményeit figyelembe vehesse. Amennyiben a tagállam nem tette meg a szükséges intézkedéseket, a 16. cikkben megállapított eljárás alapján határozhatnak a megfelelő intézkedésekről, miután az Állat-egészségügyi Állandó Bizottság megvizsgálta a helyzetet.

(2) A 16. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően elfogadják e cikk végrehajtásának részletes szabályait, különös tekintettel az (1) bekezdés első albekezdésében említett ellenőrzések gyakoriságára és végrehajtásának módszerére.

12. cikk

Ezen irányelv alkalmazásában a belső piac megvalósításának céljával a kereskedelemben végrehajtandó állat-egészségügyi ellenőrzésekről szóló 90/425/EGK irányelvben ⁽¹⁾ előírt óvintézkedéseket kell alkalmazni.

⁽¹⁾ HL L 224., 1990.8.18., 29. o. A legutóbb a 91/496/EGK irányelvvel (HL L 268., 1991.9.24., 56. o.) módosított irányelv.

13. cikk

A IV. mellékletben felsorolt közösségi referencialaboratóriumok feladata, hogy – az ott megfogalmazott feladatoknak és kötelezettségeknek megfelelően – kapcsolatot tartsanak a 3. cikk (3) bekezdésében említett nemzeti referencialaboratóriumokkal, és összehangolják azok munkáját.

14. cikk

(1) Az egészségügyi feltételek alapján behozatali engedéllyel rendelkező harmadik országok vagy országrészek közösségi jegyzékébe való felvételhez és ennek fenntartásához az érintett harmadik országnak egy tervet kell benyújtania, amelyben részletezi az országnak a zoonózisok és zoonózis-kórokozók ellenőrzésével kapcsolatban nyújtott garanciáit.

E garanciáknak legalább ugyanolyan hatékonyak kell lenniük, mint az ezen irányelvben előírt garanciák.

A Bizottság a 16. cikkben előírt eljárásnak megfelelően jóváhagyja a szóban forgó tervet. Az említett eljárásnak megfelelően az ezen irányelv alkalmazásából eredő garanciákon kívül más garancia is elfogadható, amennyiben azok nem kedvezőbbek a kereskedelemre érvényes garanciáknál.

(2) Amennyiben az (1) bekezdés alapján 1995. december 31-éig egy adott harmadik országgal kapcsolatban nem határozna, a 16. cikkben előírt eljárásnak megfelelően felfüggesztik az adott ország felvételét az (1) bekezdésben említett jegyzékbe.

(3) A Bizottság szakértői a közösségi szabályokban előírt ellenőrzések elvégzésekor felülvizsgálják, hogy a harmadik országok illetékes hatóságai végrehajtják-e a terveket.

15. cikk

A Tanács a Bizottság javaslata alapján minősített többséggel módosíthatja vagy kiegészítheti a mellékleteket.

A fenti eljárás alapján különösen a III. melléklet felülvizsgálatát kell elvégezni 1996. január 1-je előtt.

16. cikk

(1) Amennyiben az e cikkben megállapított eljárást kell alkalmazni, az ügyet az elnök – a saját kezdeményezésére vagy valamely tagállam kérelmére – haladéktalanul a bizottság elé terjeszti.

(2) A bizottságban a tagállamok képviselőinek szavazatait a Szerződés 148. cikkének (2) bekezdésében meghatározott módon kell súlyozni. Az elnök nem szavazhat.

(3) A Bizottság képviselője tervezetet nyújt be a meghozandó intézkedésekről. A bizottság, az elnöke által az ügy sürgősségére tekintettel megállapított határidőn belül, véleményt nyilvánít a tervezetről. A véleményt 54 szavazatos többséggel kell meghozni.

(4) a) A Bizottság a tervezett intézkedéseket elfogadja és haladéktalanul végrehajtja, ha azok összhangban vannak a bizottság véleményével.

b) Ha a tervezett intézkedések nincsenek összhangban a bizottság véleményével, vagy a bizottság nem nyilvánított véleményt, a Bizottság a meghozandó intézkedésekről haladéktalanul javaslatot terjeszt a Tanács elé. A Tanács minősített többséggel fogadja el az intézkedéseket.

Ha a javaslatnak a Tanács elé terjesztésétől számított három hónapon belül a Tanács nem fogadta el az intézkedéseket, a javaslatot a Bizottság fogadja el, és haladéktalanul végrehajtja őket, kivéve ha a Tanács az intézkedéseket egyszerű többséggel elutasította.

17. cikk

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek 1994. január 1-je előtt megfeleljenek.

(2) Amikor a tagállamok elfogadják ezeket az intézkedéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguknak azokat a főbb rendelkezéseit, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

18. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 1992. december 17-én.

a Tanács részéről

az elnök

J. GUMMER

I. MELLÉKLET

A 4. CIKKBEN EMLÍTETT ZOONÓZISOK LISTÁJA

- I. – A *Mycobacterium bovis* által okozott gümőkór
 - Brucellózis és annak kórokozói
 - Szalmonellózis és annak kórokozói
 - Trichinellosis
 - II. – Campylobacteriosis
 - Echinococcosis
 - Listeriosis
 - Veszétség
 - Toxoplasmosis
 - Yersiniosis
 - Egyéb zoonózisok és azok kórokozói.
 - III. Az összes többi zoonózis és azok kórokozói, amelyek nem fordultak elő a Közösségben.
-

II. MELLÉKLET

A BAROMFIÁLLOMÁNYBAN ELŐFORDULÓ SZALMONELLA MEGFIGYELÉSÉRE VONATKOZÓ TERVEK KIDOLGOZÁSÁNAK FELTÉTELEI

- I. A terveknek fel kell tüntetniük:
- a tervezett mintavétel számát és típusát,
 - a tervezett hivatalos mintavétel számát és típusát,
 - a mintavétel módszerét,
 - a minták vizsgálatának és a zoonózis-kórokozók azonosításának módszerét.
- II. A mintavételi eljárás kidolgozásához a terveknek figyelembe kell venniük a következő feltételeket:
- a) tényezők, amelyek valószínűleg elősegítik egy vagy több zoonózis elterjedését;
 - b) a szóban forgó zoonózis előtörténete egy ország vagy régió háziállatai között, illetve vadállományában;
 - c) az érintett állatpopuláció következő adatai:
 - a populáció teljes mérete,
 - a populációt alkotó csoport homogeneitása,
 - az állatok életkora,
 - az állatok tenyésztése;
 - d) a gazdaságok környezete a következők szerint:
 - regionális eltérések,
 - az állatállományok sűrűsége,
 - kapcsolat a városi területekkel,
 - kapcsolat a vadállománnyal rendelkező területekkel;
 - e) gazdaságok termelési rendszere a következők szerint:
 - belterjes gazdálkodási egységek,
 - külterjes gazdálkodási egységek,
 - állattartási rendszerek, különösen a takarmányozási rendszerek és állat-egészségügyi intézkedések;
 - f) az korábbi ismert esetek és egyéb információk alapján valószínűleg felmerülő problémák;
 - g) a védelem szükséges mértéke a szóban forgó zoonózis jellegének és súlyosságának megfelelően.
-

III. MELLÉKLET

A SZALMONELLA ELLENŐRZÉSE

I. szakasz

MEGFIGYELÉS ÉS ELLENŐRZÉS – A SZALMONELLA JELENLÉTE A TENYÉSZÁLLOMÁNYBAN

I. Tenyészállományok

Egy tenyészállomány legalább 250 madárból (*Gallus gallus*) áll, amelyet a tenyésztójások szaporítására szolgáló gazdaságban tartanak vagy nevelnek.

II. A szalmonella megfigyelése a tenyészállományokban

A tulajdonosnak, illetve a keltetőkért vagy a tenyészállományért felelős személynek a saját költségére mintát kell vetetnie annak érdekében, hogy egy engedélyezett nemzeti laboratóriumban, illetve az illetékes hatóság által elismert laboratóriumban a szalmonella kimutatása céljából elemzést végezzenek, betartva az alább jelzett minimális mintavételi szintet.

A. Növendék állományok

1. A mintákat tenyésztési célra nevelt madaraktól kell venni legkésőbb akkor, amikor a csibék egynaposak, amikor a madarak négyhetesek, és két héttel azelőtt, hogy a jércék a tojásrakási időszakba érnek.
2. A vett mintáknak a következőket kell tartalmazniuk:
 - a) a napocsibék esetében a mintákat a szállítódobozok béléséből, valamint a megérkezéskor elhullva talált csirkék hulláiból kell venni; és
 - b) a jércék esetében négyhetes korban vagy két héttel azelőtt, hogy azok tojásrakási időszakba érnek különálló, egyenként legalább 1 gramm tömegű friss bélsármintákból álló összetett bélsárminta, amelyet véletlenszerűen vesznek több helyről abban az épületben, ahol a madarakat tartják, illetve amennyiben a madaraknak szabad bejárásuk van egy gazdaság több épületébe, akkor a gazdaságban lévő minden egyes olyan épületcsoportból, ahol madarakat tartanak;
 - c) az összetett minta alapjául szolgáló különálló bélsármintákat az alábbiaknak megfelelő számú helyről veszik:

Az épületben tartott madarak száma	A gazdaságban az épületben vagy épületcsoportban vett bélsárminták száma
1–24	(a szám a madarak számával egyenlő, de legfeljebb 20)
25–29	20
30–39	25
40–49	30
50–59	35
60–89	40
90–199	50
200–499	55
500 vagy több	60

B. Kifejlett tenyészállomány

1. Minden kifejlett tenyészállománytól legalább kéthetente mintát kell venni a tojásrakási időszakban.

2. Attól a tenyészállománytól, amelynek tojásai kevesebb mint 1 000 tojás teljes keltetői kapacitású keltetőkben keltek ki, a gazdaságban kell mintát venni, az így vett mintáknak pedig az A. 2. b. pontnak megfelelően gyűjtött különálló, egyenként legalább 1 gramm tömegű friss bélsármintákból álló összetett bélsármintáknak kell lenniük.
3. Attól a tenyészállománytól, amelynek tojásai 1 000 vagy több tojás teljes keltetői kapacitású keltetőkben keltek ki, a keltetőben kell mintát venni, és az így vett mintáknak a következőket kell tartalmazniuk:
 - a) tenyészállományonként legalább 250, a keltetőbe szállított tojásokból kikelt csibétől vett közös meconium-minta; vagy
 - b) 50 olyan csibe hullájából vett minta, amely elhullott a tojáshéjban, vagy amelyek az egyes tenyészállományoktól a keltetőbe szállított tojásokból keltek ki.
4. Ilyen mintát kell venni a 250 madárnál kevesebbet számláló tenyészállományoktól is, amelyek tojásait legalább 1 000 tojás teljes keltetői kapacitású keltetőben keltik ki.
5. Nyolchetente a B. pontban előírt mintát hivatalos mintával kell helyettesíteni, amelynek vételét a 4. pontnak megfelelően kell elvégezni.

C. A minták szalmonellavizsgálata

Az egyes épületekben vett mintákat közösen lehet elemezni.

A szalmonellaelemzéseket és -vizsgálatokat az ezen irányelv 16. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően elismert módszerekkel, az Állat-egészségügyi Tudományos Bizottsággal való konzultációt követően végzik el, illetve az elismerésig olyan kipróbált és felülvizsgált nemzeti módszerrel, amely lehetővé teszi a 89/610/EGK határozatban ⁽¹⁾ megállapított garanciákat.

III. Az eredmények közlése

Amennyiben a II. pontnak megfelelően elvégzett megfigyelés eredményeként *Salmonella enteritidis* vagy *Salmonella typhimurium* jelenlétét mutatják ki a tenyészállományban, a vizsgálatot végző laboratóriumért felelős személy, a vizsgálatot végző személy vagy az állomány tulajdonosa értesíti az illetékes hatóságot az eredményről.

IV. A megfigyelés után pozitívnak nyilvánított állományok vizsgálata

Amennyiben *Salmonella enteritidis* vagy *Salmonella typhimurium* jelenlétét a III. pontnak megfelelően közölték, a kezdeti eredmény megerősítése érdekében hivatalos mintát vesznek az állománytól. A gazdaságban lévő minden egyes madártartó épületből véletlenszerűen kell mintákat venni a madaraktól, a minta méretét pedig a II. A. 2. c. pontban lévő táblázatnak megfelelően kell megválasztani. A vizsgálat céljából az egyes épületekben ötös csoportokba kell osztani a madarakat, és a csoportban lévő minden egyes madártól vett máj-, petefészek- és bélmintákon szalmonellavizsgálatot kell végezni az ezen irányelv 16. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően elismert elemzésekkel és vizsgálatokkal, illetve az elismerésig kipróbált nemzeti módszerrel.

V. Intézkedések olyan állományok esetében, ahol a fertőzést megállapították

Az intézkedéseknek meg kell felelniük az alábbi minimumszabályoknak.

1. Amennyiben a IV. pontnak megfelelően elvégzett vizsgálat eredménye megerősíti a *Salmonella enteritidis* vagy *Salmonella typhimurium* jelenlétét az épületben lévő madarakban, az alábbi intézkedéseket kell tenni:
 - a) egyetlen madár sem hagyhatja el az érintett épületet, kivéve ha az illetékes hatóság engedélyezte a felügyelet melletti vágást és megsemmisítést, illetve az illetékes hatóság által a c. pontnak megfelelően kijelölt vágóhídi vágást;
 - b) a szóban forgó épületben lévő madarak által tojt, nem keltetett tojásokat a helyszínen meg kell semmisíteni, vagy megfelelő megjelölés után felügyelet mellett egy engedélyezett tojásfeldolgozó létesítménybe kell szállítani a 89/437/EGK irányelv ⁽²⁾ követelményeinek megfelelő hőkezelés céljából;

⁽¹⁾ HL L 351., 1989.12.2., 34. o.

⁽²⁾ HL L 212., 1989.7.22., 87. o. A legutóbb a 91/684/EGK irányelvvel (HL L 376., 1991.12.31., 38. o.) módosított irányelv.

- c) az épületben lévő összes madarat le kell vágni a 71/118/EGK irányelv I. melléklete VI. fejezete 31.c. pontjának megfelelően, a vágóhíd hatósági állatorvosát pedig az említett irányelv I. melléklete VI. fejezete 25.a. pontjának megfelelően értesíteni kell a vágásról szóló döntésről, illetve le kell vágni és meg kell semmisíteni azokat oly módon, hogy a szalmonellafertőzés elterjedésének kockázata a lehető legkisebb legyen.
2. Amint kiürítették a *Salmonella enteritidis* vagy *Salmonella typhimurium* által fertőzött állomány épületét, a helyi állat-egészségügyi hatóság által megállapított eljárásoknak megfelelően hatékony tisztítást és fertőtlenítést kell végrehajtani, beleértve a trágya és az alom biztonságos ártalmatlanítását is. Az épületet a II. A. 1. pontnak megfelelő csirkékkel kell újratelepíteni.
3. Amennyiben a keltetőben még mindig vannak olyan állományokból származó tenyésztőjások, amelyek esetében megállapították a *Salmonella enteritidis* vagy *Salmonella typhimurium* jelenlétét, akkor azokat meg kell semmisíteni, illetve a 90/667/EGK irányelvnek ⁽¹⁾ megfelelően nagy fertőzési veszélyt jelentő anyagként kell kezelni.
- VI. A 16. cikkben előírt eljárás alapján, valamint az Állat-egészségügyi Tudományos Bizottság 1993. október 1-je előtt kikért véleményét követően:
- a) a gazdaságban végzett szerológiai ellenőrzésen alapuló felügyeleti rendszert lehet elismerni, ha azok a II. A. 1., B. 3. és 4., valamint a C. pontban a keltetők ellenőrzésével kapcsolatban előírt rendszerrel egyenértékű garanciákat nyújtanak;
- b) az V. c. pontban előírt kényszervágást helyettesítő megoldásokat, például antibiotikumos kezelést lehet jóváhagyni a tenyészállományok esetében;
- c) különleges szabályokat lehet megállapítani az értékes genetikai állomány megóvása céljából.
- A tudományos ismeretek fejlődésének fényében az e fejezetben előírt ellenőrzések a 16. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően felülvizsgálhatók.

II. szakasz

A SZALMONELLA ELLENŐRZÉSE A BAROMFI-KEVERÉKTAKARMÁNY ELŐÁLLÍTÁSÁNAK VÉGSŐ SZAKASZÁBAN

A gazdaságban történő hivatalos mintavétel alkalmával vagy indokolt gyanú esetén mintát lehet venni a baromfi takarmányozására használt keveréktakarmányokból is.

Amennyiben a minta a szalmonella tekintetében pozitív, az illetékes hatóság vizsgálatot folytat, hogy:

- a) azonosítsa a fertőzés forrását, különösen az előállítás különböző szakaszaiban vett hivatalos minták segítségével;
- b) megvizsgálja a különösen a 90/667/EGK irányelvben megállapított, az állati eredetű hulladék ártalmatlanításával és feldolgozásával kapcsolatos szabályok és ellenőrzések alkalmazását;
- c) a megfelelő gyártási gyakorlat céljából eljárásokat állapítsanak meg, és biztosítsák az elismert eljárások betartását.

⁽¹⁾ A Tanács 1990. november 27-i 90/667/EGK irányelve az állati hulladékok ártalmatlanítására és forgalomba hozatalára, továbbá az állati eredetű, illetve halból készült takarmányok kórokozók szembeli védelmére vonatkozó állat-egészségügyi előírásokról, valamint a 90/425/EGK irányelv módosításáról (HL L 363., 1990.12.27., 51. o.).

IV. MELLÉKLET

I. FEJEZET

A ZOONÓZISOK KÖZÖSSÉGI REFERENCIALABORATÓRIUMAINAK JEGYZÉKE ^(*)

I. A zoonózisok járványtana

Institut für Veterinärmedizin
(Robert von Ostertag-Institut)

Postfach 33 00 13
Thielallee 88/92
D-1000 Berlin (Németországi Szövetségi Köztársaság)

II. Szalmonella

Rijksinstituut voor de Volksgezondheid
PO Box 1
NL-3720 BA Bilthoven (Hollandia)

II. FEJEZET

A KÖZÖSSÉGI REFERENCIALABORATÓRIUM KÖTELEZETTSÉGEI ÉS FELADATAI

1. Az I. fejezetben felsorolt közösségi referencialaboratóriumok a következőkért felelősek:

- analitikai és összehasonlító vizsgálati módszereket biztosítanak a nemzeti referencialaboratóriumok számára,
- összehangolják az első francia bekezdésben említett módszerek nemzeti referencialaboratóriumok általi alkalmazását, különösen összehasonlító vizsgálatok szervezésével,
- összehangolják az új analitikai módszerek kidolgozására irányuló kutatásokat, és tájékoztatják a nemzeti referencialaboratóriumokat az e téren elért előrelépésekről,
- alap- és továbbképzést biztosítanak a nemzeti referencialaboratóriumok személyzetének,
- tudományos és műszaki segítséget nyújtanak a Bizottságnak, különösen olyan esetekben, amikor a tagállamok vitatják az elemzések eredményét.

2. A közösségi referencialaboratóriumok biztosítják az alábbi működési feltételek fenntartását, és így:

- megfelelően képzett és a zoonózisok kimutatásában alkalmazott technikák terén gyakorlott személyzettel kell rendelkezniük,
- rendelkezniük kell az 1. pontban előírt feladatok elvégzéséhez szükséges berendezésekkel és anyagokkal,
- megfelelő adminisztrációs infrastruktúrával kell rendelkezniük,
- biztosítaniuk kell, hogy a személyzetük tiszteletben tartja egyes témakörök, eredmények vagy közlések bizalmas jellegét,
- elegendő ismerettel kell rendelkezniük a nemzetközi szabványokról és gyakorlatokról.

(*) A brucellózist, gümőkórt és veszettséget vizsgáló referencialaboratórium szabályozásának sérelme nélkül.